

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
 За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
 За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по годину 10 франака у злату.
 Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
 Појединачни број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље непосредно Администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручио г. Вељку Рамадановићу, к. и. агенту у Котор.
 Доноси се шаљу Уредницишту. Рукописи се не враћају.
 Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку реч или број од пет цифара из литит слова по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, из тихих слова срачује се више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим напријед именоване цијене од ричи, наплаћује се по закону о таксама још по 30 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Уважавајући оставке, које су Нам поднијели:

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, генерал-ађутант бригадир Митар Мартиновић;

Наш Министар Унутрашњих Дјела и заступник Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова Јован С. Пламенац;

Наш Министар Правде Душан Вукотић; и

Наш Министар Финансија и Грађевина д-р Секуле Дрљевић, — разрјешавамо их досадашње дужности и стављамо на расположење Владе,

а постављамо:

за Предсједника Нашег Министарског Савјета и Нашег Министра Војног генерал-ађутанта бригадира сердара Јанка Вукотића, шефа Наше Војне Куће;

за Нашег Министра Унутрашњих Дјела Лабуда Гојнића, предсједника Великог Суда у пенсији;

за Нашег Министра Финансија и Грађевина Риста Поповића, члана Великог Суда у пенсији;

за Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова Мирка Мијушковића, директора Велике Државне Гимназије;

за Нашег Министра Правде Љуба Бакића, члана Великог Суда; и

за Нашег Министра Иностранних Дјела Петра Пламенца, досадашњег управника послова у Цариграду.

Предсједник Нашег Министарског Савјета и Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. априла 1913. г.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
 Министар Војни,
 Генерал-ађутант, бриг.-сердар
 Јанко Вукотић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Његовој Ексцеленцији

Сир Едварду Греју

Лондон.

Моја је влада у својој ноти од 30 априла изложила разлоге свога држања у скадарском питању. Оно је држање било надахнуто незастаривим начелима правце. Ја још једном потврђујем са мојим народом наше право освећено историјом и освојењем. Моје достојанство као и достојанство мога народа не дозвољају ми, да се подвргнем једностраним пријетњама (sommations), пак зато предајем судбину града Скадра у руке Великих Сила.

НИКОЛА.

Son Excellence
Sir Edward Grey

London

Mon Gouvernement a exposé dans sa note du 30 avril les raisons de son attitude dans la question de Scutari.

Cette attitude a été inspirée aux principes imprescriptibles de la justice.

J'affirme une fois de plus, avec mon peuple, notre droit, consacré par l'histoire et par la conquête.

Ma dignité ainsi que celle de mon peuple ne me permettant pas de me soumettre à des sommations isolées, je remets le sort de la ville de Scutari entre les mains des Puissances.

Nicolas

Дворске и дипломатске вијести

— Његово Кр. Височанство Књаз Петар, који је за све вријеме овог рата особитом вољом и ријетким пожртвовањем у редовима наше храбре војске примао учешће у свјема ратним мукама, унапријеђен је приликом освојења Скадра у чин артиљериског бригадира.

— С обзиром на ратне прилике поводом имендана Њеног Величанства Краљице и крсног имена. Ђурђев-дана, у Двору ове године није било примање него се само уписивало у књигу.

Цетиње, 25. априла

По рјешењу реуније посланика Великих Сила у Лондону, краљевска влада била је позвана, да дигне опсаду испред Скадра. Исти корак је био учињен и у Биограду односно помоћи, коју је била Србија послала црногорском оружју.

Краљевска влада црногорска, сматрајући тај корак нарушењем неутралитета, опсаду је задржала; а краљевска влада србијанска одговорила је, док траје рат с Турском, да је она дужна вршити савезничке обавезе.

Ушљед тога је слиједила поморска међународна демонстрација у нашим водама, па блокада. А краљевска влада у Биограду, под дипломатским притиском Великих Сила, била је принуђена да опозове своју војску не само испод Скадра него и са читавог приморја.

Кад је црногорска војска усамљена наставила опсаду, слиједило је оно познато саопштење царскоруске владе, које није могло поколебати краљевску владу у вршењу своје дужности према народу и држави, чији су јој интереси повјерени; и опсада је настављена све до предаје града.

Становништво скадарско дочекало је црногорску војску као избавитељу, и у Скадру је наступио ред и обични мирни живот, чему су најбољи свједоци консули европски.

И Црна Гора испунивши повјерени јој завјет пошљедњег зетског Господара, са толиким жртвама, тек је била одахнула и дочекала Свјетло Ускрсење са цијелим Словенством у радости, каква га још никад није прије уједињавала.

Али Црној Гори није било допуштено да у тој радости проведе ускршење празнике, јер на само Ускрсење дође краљевској влади колективно саопштење Великих Си-

ла, да Црна Гора мора Скадар напустити Арбанији.

Краљевска влада, свјесна историјског права Црне Горе и права оружја црногорскога, као и свете дужности пред Богом и пред народом, одговорила је, темељитим образложењем, са чврстог основа међународног права, да питање Скадра оставља послјије закључења мира са отоманском царевином, кад савезници стану расправљати са Великим Силама о коначном одређењу граница Арбаније.

Овај одговор изазвао је буру зивјесних официозних листова са захтјевом неодложне војне акције против Црне Горе, коју је само лондонска реунија задржавала. А с друге стране савјети како пријатељских Великих Сила, тако и савезничких влада најубједљивије заузимали су се, да краљевска влада попусти у питању Скадра; и најпослије, кад ни посредовање Сир Едварда Греја није могло поколебати краљевску владу у свом држању; а пошто није било времена, да се саслуша мишљење сазване за данас Народне Скупштине — Његово Величанство Краљ Господар пустило је г. Греју горњу депешу, а краљевска влада поднијела оставку, коју је Његово Величанство благоизволило уважити.

Трагизам положаја, у коме се наша Црна Гора при свршетку побједоносног рата, јасно тумачи Највишу одлуку Оца Отаџбине, која зауставља оружано насиље на прагу Црне Горе и спасава народ од нових бједа и жртава, с надом, да ће ова велика жртва Црне Горе на олтару јевропског мира ипак дирнути Моћне, као што ће ублажити оне гробове наше око Скадра, што се жртвују и они за оне исте патриотске идеале, за које су вјечном славом овјенчани хероји животе своје жртвовали, који у њима почивају.

Али благородне жртве не остају без обилата плода као што и погажена правда не остаје без казне; а тешки удар, коме је Црна Гора подлегла, оставиће бол у сваком српском срцу, јер је тај удар и био намијењен читавоме Српству, па ће га оно и сносити, сјећајући се оне опомене великога Дубровчанина, да „коло среће на околу вртећи се не престаје, ко би доље ето га горе, а ко горе доље остаје.“

Ускршњи чланак „Н. Времија“

Без сваке гордости али са правим усхићењем Русија може погледати на своју историјску политику на Ближњем Истоку. Кома је у Јевропи била потребита судба Словена и православних? Никома није била потребита а свакоме противна. Не подлеже никаквој сумњи, да ниједна држава у Јевропи не би прстом макла за ослобођење хришћана на Балкану, и да би они остали вјечном рајом под турским јармом, па у случају распада Турске прогутани били Аустријом — то је била сасвим природна и неодољива њихова судбина. Трудно би се сама Турска распала, да није Русија против ње ратовала. Владлајући не само на Балкану, него и у садашњој

јужној Русији, Кримом и Кавказом, Турска би била таква муслиманска држава, сливена једним животом, једном вјером, једним фанатизмом, да би она прије грозила Јевропи, као што је то било до почетка XVIII. вијека, него ли Јевропа и хришћанство Турској. И само веза хришћанске православне „раје“ балканске са започетим растом сјевернога колоса и поткопала је снагу Турске. Самим истојањем ове везе, самим истојењем илеменским јединством и религиозним јединством Турска је била поткопана. Био је један језик и једна црква, исти пости и исто богослужење роба окованог до самих врата Цариграда и руских Царева у Кремљу и кашње на Неви. Роб је стао у пирати своје погледе на сјевер; сјеверни колос стаде зорније погледати на турска дјела. И смотрено се стао заузимати за „рају“, а затим се стао мијешати „у стање својих једновјерника“, инајпослије стао војевати. Од Петра Великог до Александра II. шљедује ред ратова, у ствари је то био један рат с прекидима, с привременим примирјима у току двјести година, а плод тога ратовања је садашње ослобођење Балканског Полуострва. Турска се распала а Словенски и Грчки југ је ускрснуо.

Ниједна јевропска држава, ни Инглеска, ни Њемачка, ни Француска, ни Италија, нијесу водили такву политику, као Русија са резултатом ослобођења цијелог реда младих народа, оживљења и преображења цијелог огромног полуострва најдревнијих страна још до — хришћанске културе, а затим страна најпрвоначалнијег Хришћанства. Ово се може назвати правом аристократском политиком, правом историјском политиком. Сва западна политика одликовала се неизмјерно ситнијим карактером, трговинским или уско-себичним. Да споменемо ратове „за шпанско наслједство“ и „за аустриско наслједство“. Они су се протезали дуго година и прогутали су не мање живота него ли наши ослободилачки ратови против Турске. За тим су западни ратови били — у „своју корист“. И најпослије група ратова била је — религиозна, између исповједника разних цркава са тешким фанатизмом, и најкрвавија група ратова била је — политичких славобубаца „лично за себе“, као ратови Карла XII и Наполеонови ратови. На први поглед очевидно је колико су били ратови Русије благороднији, садржајнији, великодушнији, човјечнији, идеалнији.

Руско друштво тек по општечовјечанској слабости „не цијени своје“, и ми сматрамо „у нас све грђе“. Ослободилачка политика Русије на Балканском Полуострву је у истини „пророк, којега не слушају у својој отаџбини“ — ако се узме у обзир противно расположење једног дијела нашега образованог друштва према Словенима, православију и према руској историјској политици.

За православне на Балкану ова година је била годином не само физичког него и моралног ускрсења. Ослобођење може бити с разних страна, може се ослободити

разним начинama... Сва Јевропа је била у усхићењу од херојског рата балканских савезника против Турске — рата у истини благородног и по узвишеној цијели његовој, и по братском осјећању балканских народа, који, јуришајући на стару тврдину, нијесу гледали сваки своје него једно оиште свију. Ратовање балканских народа за своје ослобођење у истини је безпримјерно у новој историји, по његовом ентузијазму, по херојизму, по мноштву појединих подвига самоодрицања. Нова Јевропа, која је одавна огрезнула у ситним меркантилним рачунима, која је навикла ратовати и са трговинског и индустријалног супарништва — била је удивљена и до извјесног степена одбилала се духом, видећи у борби балканских народа присуство оног старог идеализма, којим је и сама некада срнула у борбу и у битке. Сви су гледали ово ратовање чувством моралног освежења што је врло важно. Јер је важно, кад се народ рађа благородно. Аристократско рођење удара печат и дух свој на сву даљу судбу рођења. „Родит се благородно“ — то је за нације, за државе, за политичке системе — родит се „с оружјем у руци“, смјело и отворено мужествено и часно, не држећи „камење под пазухом“ и не проговарајући лажне ријечи... А већна политички рођених бива таква; и живот једнога, ускрсење једнога обично прати убиство браће своје, субјекта, или слабих народних унаоколо. Тако се сва Германија родила на костима полабских и ручних Словена, Аустрија — на развалинама Чешке, на грабежу Јужних Словена. То ми не видимо на Балкану. Турци су дошли и залили само површину државним слојем масу Словенских и грчких народа; али ови народи, хвала сјеверноме једноврјерном и једноплеменоме колосу и хвала „нади“ — нијесу умрли до краја. „Краја“ није било а такође „смрти“ није било док је било Русије, која је просто била, живјела. Народи су били замрли, али не умрли. Ратовима Русија поче одваљивати камен од гроба. И обамрли али не умрли Лазар ове вјечне успомене године 1913 коначно је збацио камен с гроба и мјесто „смртног покроба“ ускршњој хаљини а по њој црвене струје теку. Што ћемо. Све живо рађа се у крви. То је нека тајна, загоњетка свијета.

„Смртију смрти скупив“...с каквим ће се осјећањем ове ријечи ускршење пјесме слушати свуда по Балкану ове године! О, браћо погинула у јуришима и биткама, како ћете ви драгоцјени остаци кроз све вјекове потомству вашему, свима Јужним Словенима и свима Грцима, без разлике. У истини, ви сте поновили у земноме и маломе виду велико и свјетско искупљење Спаситељево; и ви сте „својом смрћу искупили браћу своју“, дјецу своју, све потомство своје, цијеле народе и цивилизацију. „Вјечнаја вам памјат“! Вјечни покој — трудбеници и мученици! Име ваше и судба никада се неће изгладити из срдаца живих и из срдаца будућих рођених саплеменика и једноврјерника ваших, којима сте ви сви дали — *Ускрсење!*

Ове године ћемо се поздрављати двојним ускликом: Христос воскрес! — Воскресе Словенство!

Једнодушност италијанске војничке штампе за Црну Гору

Римски „Il Pensiero Militare“ (Војничка мисао), под насловом „Велика Црна Гора и ситна Јевропа“ почиње овако:

„Да се људи мере пећу, Наполен би спадао испод медиокретита, али је пјесник право рекао, да је вишњи Творац хтио у њему свој творачки дух оличити. —

del creator suo spirito
più vasta orma stampar.

„Да се величина народа мјери по простору земљишта, на коме живе, Црна Гора би била најмања количина према Јеврони; али пошто се, срећом, величина народа мјери као величина појединих људи много више по снази духа него ли по материјалним размјерима, данас је Црна Гора гигант према ситној Јеврони пониженој. Рекосмо према Јеврони *званично представљеној*. А што се тиче осјећања разних јевропских народа сасвим је друга ствар. Како су оне невољне одлуке понизне дипломатске реуније у Лондону према величанственом отпору херојства Црне Горе, *чија одлика налази израза у ејским жртвама командира Пламенца и његова батаљона смрти, лутућег у смрт против утврда на Тарабошу*...

„Један генерал црногорски рекао је: Сада нам не преостаје него да покажемо Јевропи да знамо бити нејослушни и јануци; мали смо и слаби, али смо одлучили да не трпимо насиље. Јевропа *не може и уништити; може искрцати трпје у Бар и Оцињ, може освојити и Цетиње. Нека освоји, ми смо све наше силе окупили око Скадра. Војска иде на побједу или смрт. Под Скадром смо оставили наше очеве и наше синове. У оном гробљу тражимо мјеста и ми преостали. У историји има дан, у ком народи, који ишчезавају добијају право да се ојет ђојаве!*“

„Ова је странцу у јевропској историји исписала Црна Гора. Када један народ зна овако стварати своју историју, не може га савладати никакво насиље. Могло би и не успјети подузеће противу Скадра; могла би подлост Јевропе чинити да превагне пожуа Аустрије; али прије или послје Црна Гора мора побједити. Ми, уз то, дивећи се пратимо најбољим жељама.“

Исти лист у другом чланку одговара официозним „италијанским листовима, који бране насиље и интересе своје драге савезнице“ овако:

„Данас се не може говорити о праву Арбаније на Скадар. Данас Арбанија не улази у спор. Спор је између савезника и Турске. У овом спору право не може бити него само на једној страни, право ратно, признато и од исте Јевропе. И Црна Гора опсијела Скадар, који брани само друга ратујућа странка — Турска. А Јевропа је изјавила апсолутну неутралност у овоме рату, и зато дужност Јевропе не може бити друга, него да остане неутрална на читавом ратном позоришту. Ове су истине очевидне и самим идиотима.

„У самој ствари писац у „Трибуни“ хтио би да буде погажено ратно право, јер то иде у корист наших интереса, како он мисли, истовјетних интересима аустријским. Ми се морамо држати антисловенске политике, јер то захтјева наш интерес, ни више ни мање — то се подржава у „Трибуни“. Ми држимо да велика већина Италијана мисли сасвим напротив. Антисловенска политика, по нашем схваћању много је опаснија од политике славнофилске. Да станемо противу балканских народа, значи да останемо све више изолирани на Јадранском Мору. А одиста Аустрија, која се сама мора борјати за своју будућност на Јадрану, неће нас подржавати у евентуалној коалицији држава тројног споразума са балканским државама. У самој ствари ми држимо, да је тројни савез пун опасности за нас, и да би постао још опаснији, кад би смо му придружили још политику против балканских држава, у заједници са Аустријом. А не говоримо о нашим интересима у вријеме мира, који одиста неби ништа добили антисловенском политиком.

„Што писац официозног листа мијеша италијанско осјећање према Словенима у Трсту и у Сплету са осјећањем према Словенима у Србији и Црној Гори, ту софистичку игру требало би већ напустити. Први су противу Италијана, — и ми им морамо одвраћати истом противношћу, — јер их противу нас Аустрија подржава; а други се налазе у друшћим приликама јер су и све ће више постајати непомирљиви непријатељи Аустрије.“

„L' Esercito Italiano“ (Италијанска Војска) између осталог пише:

„Мала али херојска Краљевина, ослањајући се на ратна права и на међународне дужности неутралитета, баца рукавицу свој Европи, вичући *Скадар или смрт!* Црна Гора види да је балкански рат при свршетку са богатим плијеном савезних држава. Грчка је не само подвостручила простор него стекла економске основице, које ће изванредно унаприједити њезину поморску будућност, од Солуна и Егејских острва до нижег Јадрана. Бугарска је постигла своје војничке и не преостаје јој него одлучни поход на Цариград да потпуни своје подузеће. И Србија сеутврдила у Битољу на путу у Солун и у Драчу на Јадранском мору. Па зашто мала Црна Гора, која је отпочела рат сама, прије савезника, на предстражи од-

важности и првих побједа, зашто би она сама морала изаћи из тако крвавог рата осакаћена и не задовољена? Зашто је Скадар албански — говори се — и мора да буде престоница новој држави. Ма зашто се не истичу изговори исти за Јањину, Агирокастро и тако даље?.. Предпоставивши да Црна Гора устраје у свом независном држању, предпоставивши да Скадар брзо пане, која ће држава на себе узети немилу улогу, да успоставља ред у сјеверној Арбанији? Већ се говори о колебању Француске, Русије и Њемачке у поморској демонстрацији, и ако се то обистини у невином поморском излету испред Бара и Оциња, што би се могло остварити од празних пријетња кад би се хтјело прећи на дјела? Биљежимо само антитезу пуну бола у области осјећања и у области законитости, јер она значи насиље против мале Црне Горе силама али велике идеалима ратне врлине. И још биљежимо у овој жалосној размирици, да желимо, да се из ове мучне ситуације особито осјетљиве за Италију, спојени с Црном Гором везама срца, интереса и династичких односа, изађе мудро, опрезношћу и предвиђавањем.“

Трећи војнички орган „La Prerogazione“ (Приуговлавање) под насловом „Црна Гора и Европа“ доноси смиони и достојанствени одговор Црне Горе Великим Силама, између осталог пише:

„Овај одговор јасни и достојанствени не требује коментара. Ко год га прочита мора рећи: Црна Гора има разлог.“

„Il Pensiero Militare“, пошто је навео мишљење ова два друга војничка органа, завршује:

„Ова једнодушност војничке италијанске штампе не значи ништа онима, који још сматрају војску као оруђе у рукама једнога деспоте или диктатора; али на-против значи врло много свакоме ономе који држи, да у војсци дрхти најбољи дио националне душе.“

Овако војничка штампа у Италији прије пада Скадра, по чему се може унапријед судити, како пише о великом успјеху нашега оружја.

Част италијанској војсци!

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

† **Зарија Радичевић**. Јављају нам из Подгорице: Овдје је 10. о. м. преминуо дугогодишњи просвјетни радник Зарија Радичевић, учитељ. Покојник се школовао и учитељску школу изучио у Биограду, одакле је са још два друга био послан у Куманово, да тамо отвори српску основну школу. Када је отворена ова школа и турске власти за то сазнале, наредиле су одмах да се ови просвјетни српски радници побију. Дознав ово, ова три српска учитеља помоћу Николе — Кола — Рашића успију да побјегну, али једног до њих при бјегању Турци убију. Послије тога Зарија се вратио у отаџбину, те је био учитељ на Цетињу, Ђеклићима и Дробњацама и свуда је врло лијепе успомене оставио. Он је са своје ревности доживио да му је грађанство подгоричко и тридесетогодишњи јубилеј прославило. У рату за ослобођење са рођацима из Зете и Подгорице био је у редовима војничким, што му свједочаху и ратна одлиција.

Његово Величанство Краљ одликовао га је и крстом Даниловим IV степена, што у то вријеме бјеше ријетко одликовање, исто тако био је и храбром медаљом одликован.

Бог да му душу прости и помену међу нама.

† **Нико Ф. Шоћ**. Пишу нам с Љуботиња:

Свакоме је познато, да је баталион љуботињско-грађански свагда имао витешке вође, који су се одликовали храброшћу и прегалаштвом у одбрани Домовине и љубљених Господара.

Том својом храброшћу доста су допринијели, да Љуботињани уживају повјерење Краља Господара и војске црногорске као иједан храбри баталион црногорски.

Један такви храбри вођа, пун знања и ратне вјештине, био је поручник Нико Ф. Шоћ, бивши командант љуботињско-грађанског баталиона, који, 19. марта ове године заврши своју ратну вјештину и даде живот свој за Домовину и Господара, јуначки борећи се са вјечитим непријатељем на тврђавама тврдог Тарабоша.

Рођен у гласитој и јуначкој породици Шоћевој, из које није он први био, који је херојски предводио Љуботињане у рату, него их је и његов предак чувени Шутан Шоћ витешки предводио 1835. године, при освојењу Жабљака. Свјесан своје дужности спрам Домовини и љубљеном Господару и традицијама своје породице, овом младом официру бијаше живот сваког војника живот свој, те знаваше кад је одсудан час и кад је потреба тај живот његов жртвовати за корист Домовине, а знаваше кад га треба сачувати и без потребе неизгинути.

Са захвалношћу ратна историја Домовине забиљежиће његову мудру управу 28. септембра 1912. на Широјкој Гори, а још са већом побједом над Турцима 22. октобра прошле године у Барбалушу, коју је учинио лично по својој увиђавности а без ичијег наређења, са храбрим Љуботињанима, са којима је успио да непријатеља, осам пута јачег, одбије и у бјегство примора, непријатеља који је био покушао, да прекине отступницу нашој колони на тој страни. Побједа ова призната је официрима и војницима баталиона љуботињско-грађанског од команданта приморског одреда г. ђенерала Мартиновића, који је команданту Шоћу лично захвалио, а Љуботињанима признао, да нијесу покорили своје предке. Овдје је непријатељ имао четири до пет стотина мртвих и рањених, а наших је било 17 рањених и 10 мртвих, међу којима је храбро пао, витешки се борећи, и официр народне војске Иво Перов Шоћ.

Наступања подручног му баталиона пут Медове и Љеша, као и наступање првог пута пут Тарабошких утврђења служило је за примјер — како се сам командант приморског одреда изразио. — Ријечи „црногорски, јуначки, поштено, да ви се захвали“, упућене официрима и војницима баталиона љуботињско-грађанског од стране Њ. Кр. В. Књаза Мирка, приликом прве посјете, остаће упечаћене у срцу сваког Љуботињанина и Грађанина, за чим се има на првом мјесту захвалити команданту Шоћу.

За особиту част и награду сматраше баталиону као и његов командант, што му дио паде, да буде резерва формираном баталиону при јуришу на тврђавама Тарабоша те, весело, пјевајући и неустрашимо хиташе, и 18. марта у 4 сата послје подне пређе доњу жицу и заузео положаје, ступивши у очајну борбу са непријатељем.

Покојни Шоћ свјесно даваше команду, неустрашимо летећи од шанца до шанца уз непрестано пролијетање непријатељских ганади и очекиваше кад ће доћи згодна прилика, да са храбрим Љуботињанима лично испита утврђења Тарабоша и на истом понери Господарев крсташ барјак. Цијеле ноћи продужаваше се очајна борба са непријатељем из заузетих шанчева, а покојни Нико даваше наређења између најпрвих војника, чије присуство војску храбраше и још веће воље и полета за смрт јој даваше. У 12 сати покојни Шоћ доби лично и усмено наређење од команданта првог убојног борбеног реда, госп. командира Гојнића, којег су војници с правом назвали „гвоздени официр“, а који је заступио покојног ком. П. Пламенца који ту витешки паде у јуришу првог дана; а који се г. Гојнић на истом мјесту налазаше и неустрашимо наређења даваше, да се баталион смијени и у средини Тарабоша мало одмори. Али покојном команданту Шоћу неби суђено, да судбину Скадра види и плодове ратних побједа ужива, већ непријатељска граната, баш као да завиђаше Домовини на овако храброг и вјештог вођу — долеће и за навијек одузе нам га и у црно тужну породицу зави му. У боју овом баталион је изгубио, поред приличног броја војника још једног младог, хитрог и храброг официра, потпоручника Блажа Кнежевића.

Баталион Љуботињски жали свога команданта, јер зна да је у њему изгубио храброг вођу и доброг чувара. Поколења ће са захвалношћу помињати његово име, кад буде ријеч о његовој мудрој управи на Тарабошу, што је успио, што је баталион сачувао од крајне пропасти јер је увидио, да не може Домовини користити, само изгубити своје храбре војнике, јер често говораше својим војницима: није врлина само погинути, већ је врлина побједити. Баталион Љуботињски данас је добио стара, храбра и практично искусна команданта резервног командира П. Вујовића, којему недостаје савремена спрема али је жељети, да га прати срећа свога предшавственика у одбрани драге Домовине и да очува Љуботињанима добивену славу и одржи њихов глас на висини а којој им га је покојни Шоћ оставио.

Слава пок. команданту Нику Ф. Шоћу чије ће врлине добити признање код Господара и Црногораца, а млађима на-раштајима дати примјер како се љуби Господар и Домовина!

Слава ти, витешки команданту, слава ти!

Вилгари, 24. марта 1913.

Љуботињанин — очевидац.

Прилози. Црвеном Крсту у стварима: Alber Presente, Anvers: 1000 боца кинина, А. Тресић Павичић, Беч: 500 књига „ко не дође на бој на Косово“, Руски комитет, Ница: поново 2 сандука превој материјала и рубља; Славенскоје Благотв. Обшество, Кијево: 1 сандук рубља; Белгијски Црвени Крст, Брисел: поново 12 кашета и 6 бала робе и превојног материјала; Њемачки Централ. Црв. Крст, Берлин: поново 2 сандука „Атоп-а“.

Црвени Крст. Друштво Црногорског Црвеног Крста примило је даље ове прилоге у перперима:

Прилози сакупљени од г. Тодора Матковића, Minneapolis Minn.: Тодор Матковић 48:30; Вуле Бјелогрић 28:99; Милош Цицил, Неђељко Цицил, Бојо Цицил, Ђуро Вацковић, Јанко Јокић, Андрија Тадић, Вујо Гашиновић, Радован Ђуловић, Шћепан Бакарач, Саво Драшковић, Мијо Иванишевић и Марко Цицил по 24:16; Мирко Мадар 14:49; Јоксим Аџић 10:87; Трифко Ђоровић, Јевто Радовановић, Обрен Тадић, Пеко Јововић, Лука Тадић, Бошко Вуковић, Тодор Сунковић, Филип Тадић, Живко Михаиловић и Никола Милинковић по 9:66; Томо Матковић и Милица Матковић по 6:04; Панто Матковић, Богдан Лучић, Марко Сторовић, А. Чоп, Јевто Бјелогрић, Раде Ралић, Никола Миличевић, Јован Цицил, Јован Ђаласан, Душан Кокотовић, Перко Сунковић, Благоје Бајагић, Милутин Ворезић, Јоко Бјелогрић, Благоје Јањушевић, Јовица Јањушевић, Михајло Јањушевић, Никола Сорајић, Јела Бајагић, Цвијета Радовановић и Ката Жагор по 4:83; Јаница Матковић 2:43.

Прилози сакупљени од г. Илије Станића, Удбина: Стево Доронтић и Илија Станић по 10; Раде Кораћ и Димитрије Кораћ по 5; Милан Шакић и Сава Јорић по 2:50; Никола Обрадовић и Петар Обрадовић по 2; Милан Алексић 1:50; Димитрије Зебић, Икија Кораћ, Бошко Војновић, Софија Доронтић, Маша Обрадовић, Петар Ђук и Милан Узелац по 1; Анка Алексић, Софија Јелача, Ђуро Обрадовић, Дане Обрадовић, Раде Станић, Димитар Кораћ, Миле Кораћ и Илија Плеваш по 0:50.

Потпуковник М. Ивановић Пољански, Ковров 750, Управа основне школе, Килица 32:50, женска гимназија, Луганск 75.

Прилози сакупљени од г. Милана Вујичића, New Duluth: Никола Делић, Симо Марас, Дане Мандић, Јово Мајсторовић и Милан Калемберг по 11:98; Никола Окаш 7:19; Милан Вујичић, Ђурађ Маринковић, Миле Саламон, Симо Грубиша, Јово Клашња, Франк Бранд, Павао Баега, Претнер Скала и Васо Ђукић по 4:80; Иван Тонка 3:59; Тодор Штрбац, Јово Митровић Павао Клашња, Винцело Богдесић, Дане Орлић, Јовица Шкорић, Пејо Срдић, Илија Петричић, Јово Прица, Васо Грубић, Вајо Таталовић, Н. М., Миладин Рибич, Михајло Богуновић, Мишо Диздар, Милутин Трбојевић, Јосип Цекло, У. Тауер, Јован Дјакловић, Никола Клашња, Франк Грутка, Миле Јананин, Станко Орешчанин, Благоје Ракитнићан, Винко Цар, Стево Матијевић, д-р Х. Вебстер, Мане Кукић, Исо Аџић, Буди Ђево, Јово Делић, Јово Грба и Миле Станић по 2:39; Петар Митровић, Ђуро Коруга, Мијо Руквина, Јаков Ковић, Франк Цветковић, Петар Цукар, Ања Диздар, Иван Шалгај, Мартин Бујан, Јохо, Франк Борић, Франк Мајшер, Димитар Дражић, Петар Бјелобаб, Стево Орешковић, Винценц Вигна, Франк Ебет, Петар Бабић, Мате Антонић, Антон Градишар и Јелка Стојаковић по 1:19; Мојо Ђермановић, Стево Добрић, Петар Ивановић, Мартин Блажевић, Макс Шолкац, Г. Борнест, Миле Дакић, Тома Удовичић Јозефина, Брчић, Ј. Королф, Сава Иванишевић и Петар Митровић по 0:61; Губерт 0:37.

Уредништво листа „Архангелск“, Архангелск 61:22, Иван Жагар, Gary-Indiana 142:30, Јарослав Кубечек, Вамберг 30, Инжењ. Дешковић, Цетиње (по други пут) 500, Ото Хранк краљ. конс., Анверска 1000, Биконин учитељ, Бобринец 12:50, Уредништво листа „Искорка“, Ст.-Русса 115, Франц Варнекевић, Термез 85, Никола Весин проф. Сушак 30, Стјепан Степимац, Брдован 19:98, Одбор за скуп. прилога, Љубљана 151, Управа мјеста, Курланд 122:37, Српск. женск. задруга „Сестринство“, Акрон-Охио 244:30, Анто Сеферовић, Њујорк 146:26, Брат чех (у почасу своје супруге) Цетиње 500, Кланничко друштво, Биоград 286:5, Атанасије Вуковић, Вуковар 5, Уредништво „Дана“, Љубљана 10, Одбор за скупљање прилога, Столац 151:50, Д-р Алфред Рудолф, Храдец 50, Губернски агроном, Полтава 84:45, Руски Црвени Крст, Петроград 505:29, Никола Марић апотекар, Биоград, 96, Перо и Љубица Кнежевић (мјесто вијенца) Подгорица 20, Урош Марић (мјесто вијенца), Цетиње 20, Српски народни одбор, Њујорк 4900.

ТЕЛЕГРАМИ

Рим, 21. априла. — „Трибуна“ пише: Нити постоји нити је постојало новог договора италио-аустријског односно подјеле Арбаније. Италија је била баш она која је највише радила да се створи аутономна слободна Арбанија. Питање скадарско је искрело баш онда, кад је Црна Гора, идући супрот једногласној вољи велесила, хтјела да се умјеша у разграничење сје-

верне Арбаније и заузела Скадар мислећи да ће довршеном разграничењу моћи ставити то довршено дјело. Ако конференција у Лондону не нађе заједничких присилних средстава да принуди Црну Гору на напуштање Скадра, Аустрија ће ту мисију узети на себе и извршити је као највише заинтересована. Што се тиче унутрашњег положаја у Арбанији, Есад паша се прогласио сувереном и стоји с војском између Тирана и Кроје. Цавид је заузео Валону. Држање Есадово није јасно. „Трибуна“ се пита, да ли је Цавид дошао у Валону само с тога да се врати у Турску или ће да се придружи Есаду. Пошто је унутрашња побуна врло могућа, то би желели да велесиле поставе ред, а за то би биле најподесније двије заинтересоване државе: Италија и Аустрија, која се већ понудила, а у том случају не би ни Италија рекла нећу. С обзиром на могуће догађаје у јужној Арбанији који би проузроковали интервенцију Италије, министар војни већ је одредио јединице потребне за експедицију.

Софија, 21. априла. — „Мир“ изјављује да су лажни гласови да се Бугарска обавезала да потпомогне Црну Гору у извршењу неког црногорског плана гледе Арбаније у споразуму са шефовима арбанаским а супрот једнодушне воље Европе.

Софија, 21. априла. — Добро обавијештени кругови веле, да је Русија обавијестила Софију и Биоград, да пошто се Србија и Бугарска не могу сложити односно спорних земљишта, то ће Русија узети улогу посредника.

Цариград, 21. априла. — Одговор портин изјављује: Министар иностраних дјела узео је на знање саопштење од 18. априла и изјављује да царска влада прихваћа позив велесила, да се непријатељства обуставе и да се одреде пуномоћници за мир. Турска је означила своје пуномоћнике и тражи да Лондон буде мјесто за преговоре.

Рим, 21. априла. — „Стефани“ доноси из Беча, да односно „Танове“ вијести да је Есад признао границе Арбаније, Аустрија и Италија сагласиле су се да прогласе за непостојећа и ништава сва акта Есадова, као и његове договоре са пограничним државама.

Цариград, 21. априла. — Италијанска крстарица „Пиза“ одлази данас.

Лондон, 22. априла. — „Рајтер“ саопштава да се ништа ново није догодило у погледу Скадра од потоње сједнице амбасадора, и ако је држање Аустро-Угарске врло одлучно, ипак се може надати да ће сједница амбасадорска пажљиво проучити црногорску ноту и да ће се предлозима Поповићевима расвјетлити ситуација и олакшати ријешења.

Петроград, 22. априла. — „Ријеч“ пише да је руска дипломатија мишљења да би требало дати Црној Гори могућност проширења земљишног сходно њом економском развићу, што би се постигло давањем обију обала Бојане Црној Гори. Руска дипломатија поново је настојала да се Црна Гора ослони ради очувања њених интереса на тројни споразум, а особито на Русију, како би се дошло до споразума да Црна Гора добије побољшања.

Биоград, 22. априла. — Пресбиро побија вијест страних новина да је Србија изјавила да ће помоћи Црну Гору ако иста ступи у акцију.

Лондон, 22. априла. — Асквит је у парламенту саопштио, да је добијено саопштење Краља Николе да је Црна Гора спремна да преда скадарско питање у руке велесила. То је врло повољна вијест а

Краљу се може честитати на његовој одлуци колико у интересу његове земље, толико и због међународног мира.

Лондон, 22. априла. — Амбасадори су измијењали јутрос посјете и били у министарству иностраних дјела. „Стандард“ се нада да се Аустро-Угарска неће противити да се даде накнада Црној Гори. „Делџи Телеграф“, коментаришући могућност продирања Аустрије и Италије у Арбанију, вели да је прислијело вријеме да се неко стара о Арбанији. Јели било или не судара између Есада и Цавида јасно је да постоји договор да се обори аутономно стање ријешено велесилама.

Цариград, 22. априла. — Посланик у Берлину Осман Низами, министар грађевина Баџија и савјетник министарства иностраних дјела наименовани су за пуномоћнике у преговорима о миру и отпутоваће вјероватно у уторник. — Наређена је обустава непријатељства до закључка мира.

Биоград, 22. априла. — Назначени изасланици српски Новаковић и предсједник Скупштине Николић одлазе у уторник у Лондон, да предаду амбасадорима српски меморандум односно подјеле земљишта међу савезницима.

Атина, 22. априла. — „Грчка Агенција“ је овлашћена да најкатегоричније побије вијест пуштене у неком дијелу стране штампе односно некаквог споразума између Грчке и Есад паше.

Рим, 22. априла. — „Трибуна“ побија вијест „Тана“ да Аустро-Угарска и Италија имају договор да подијеле Арбанију. Тиче се само упливних зона а не подјеле.

Солун, 22. априла. — Власти бугарске позивају под заставу све способне у новоослобођеним крајевима, шта више и оне од 20 година. Македонска бригада формирана је већ у Серезу у јачини од 8000 војника. Труп бугарске добиле су наређење да напусте грчке куће и логорују напоље.

Лондон, 23. априла. — Амбасадори су се састали у 3 и по послје подне.

Беч, 23. априла. — Новине, коментаришући одлуку Краља Црне Горе односно евакуације Скадра веле, да се иста има одмах извршити и то безусловно. Краљева одлука не може неколико измијенити држање Аустро-Угарске и Италије у погледу Арбаније, јер су се исте ријешиле да до краја изведу свој програм у Арбанији и да употребе сва средства ради утврђења реда.

Биоград, 23. априла. — Вијест о напуштању Скадра од стране Црне Горе учинила је овдје дубоки утисак. Владици кругови изјављују да је својом одлуком Краљ Никола сачувао најбоље интересе своје земље.

Париз, 23. априла. — Новине изјављују своје задовољство због ријешења скадарског питања и веле да је јучерањи дан био изврсан по мир европски.

Рим, 23. априла. — Односно одлуке Црне Горе, да преда судбини Скадра у руке велесила, „Трибуна“ пише, да се не може сматрати као отклоњена опасност акција Аустрије против Црне Горе. Ако Елад паша и Цавид укрцају своје трупе за Анатолију, онда ће се експедиција аустро-италијанска или смањити или избјећи.

Лондон, 23. априла. — Амбасадорска сједница узела је званично на знање одлуку Црне Горе о напуштању Скадра, на што су амбасадори изјавили опште задовољство. Затим ће расправљати начин и дан предаје Скадра велесилама.

Данас се предлагало да се Скадар преда официрима међународне флоте.

Цариград, 23. априла. — Порта полузванично саопштава, да је обустава турско-бугарских непријатељстава продужена још за десет дана. Порта званично тврди да се воде преговори односно превоза отоманских трупа, које се налазе у Арбанији. — Есаду је наређено да своју војску стави под команду западне армије Али Ризе.

Биоград, 23. априла. — Министар Дрљевић је отпутовао.

Биоград, 24. априла. — Принц Роланд Бонапарте, члан института у Паризу, долазећи из Једрена, стигао је преко Ниша у Скопље. Принц праћен од капетана Ђорђевића посетио је бојна поља на Куманову, Косову, Феризовићу, као и Грчаници. У Призрену је прегледао војничке логоре и присуствовао вјежбама рекрута, те је изразио више пута дивљење на држању, вриједности и храбрости српског војника и на реду у животу нормалном који влада у ослобођеним крајевима. Ручао је код српског престолонашљедника у Скопљу, те је синоћ хитно отпутовао преко Биограда праћен од свог секретара. На станици у Скопљу су га испратили ађутант престолонашљедников, консули Русије и Француске, предсједник општине, велики број официра и многобројни народ. (Б. Пресбиро).

Званични огласи

Школка објава

Према наредби Кр. Министарства Просвјете и Црквенијех Послова, од 20. априла тек. год., бр. 287., ученици Богословско-Учитељске Школе, дужни су се јавити 1. маја на редовна предавања.

Бр. службено. Из Управе Богословско-Учитељске Школе, 24. априла 1913 г., Цетиње. 1,1

Школка објава

Према наређењу Министарства Просвјете и Црквенијех Послова, од 20. априла 1913., бр. 287., јавља се, да ће се предавања прекинута у септембру 1912 год. наставити 1. маја 1913 год.

Бр. 6. Из Управе Велике Државне Гимназије, 24. априла 1913., на Цетињу. 1,1

Приватни огласи

Објава

УПРАВА ЦРНОГОРСКЕ ПИВАРЕ „ОНОГОШТ“ у НИШКИЋУ одржаће на дан 12. маја о. г. у 8 сати прије подне у својој канцеларији лицитацију за превоз пива и то:

1. за Даниловград, Подгорицу и Плавницу.
- II. за Ријеку и Цетиње.
- III. за Колашин и Андријевицу.

Поздрављачи имаће положити кауцију и то за правац под I. П. 1500, а за правце под II. и III по П. 1000.

Ближа објашњења даће се на дан лицитације. Позивају се заинтересовани да горњој лицитацији изволе приступити. —

УПРАВА ЦРНОГ. ПИВАРЕ „ОНОГОШТ“
р. 90, бр. 74, 1,1 у НИШКИЋУ

Част ми је извијестити пошт. општинство, да сам отворио у Пећи хотел под фирмом:

Хотел „Балкански Савез“

те молим пошт. г. г. грађанство и пролазнике за посјету, а за солидну послугу јемим.

С поштовањем
ВАСИЛИЈЕ ШАНТРИЋ И КОМП.
п. н. бр. 79, 1,3

ЦРНОГОРСКА БАНКА НА ЦЕТИЊУ

ИМОВИНА

РАЧУН ИЗРАВНАЊА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1912. ГОД.

ДУГ

Неуплаћена главница	36.956	57	Главница: 5000 акција à К 200	1.000.000	—
Благајна	82.085	22	Резервни фонд	146.941	65
Мјенице	1.936.087	—	Фонд за кућу фил. Колашин	8.747	04
Займови на залог	106.970	50	Улози на штедњу	2.070.508	—
Текући рачуни: домаћи	598.597	10	Текући рачуни: домаћи	369.303	75
" " страни	975.834	68	" " страни	99.821	68
Привремени рачуни	8.579	20	Привремени рачуни	70.732	50
Вриједности резервног фонда	78.813	03	Неподигнуте дивиденде	11.402	18
Хартије од вриједности	18.739	25	Полагачи остава: за гаранцију мјеница, тек. рачуна, ка-	3.524.675	92
Разне остава: за гаранцију мјеница, текућих рачуна, ка-	3.524.675	92	уције, остава на чување и др.	4.126	03
Прибор и намјештај	7.250	—	Преносна камата	48.570	05
Дужници за ненаплаћену камату од објаве мораторијума	48.570	05	Ненаплаћена камата од објаве мораторијума	8.663	34
Акционари III. IV. и V. кола за доплату ради поравнања са резервним фондом I. и II. кола	43.056	17	Тантијема	—	—
			Преостатак чистог добитка:		
			на 2000 акција à К. 26:88	102.722	55
			" 3000 " " " 16:32		
Перпера	7.466.214	69	Перпера	7.466.214	69

ГУБИТАК

РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1912. ГОД.

ДОБИТАК

Камате:			Камате:		
на улоге на штедњу и текуће рачуне	163.076	22	од мјеница, зајмова на залог, по текућим рачу-	314.412	78
Отписи од прибора и намјештаја	2.263	22	нима и др.	33.844	51
Административни трошкови: централе, филијала и заступ-	23.850	—	Провизија на разним пословима и разлика на курсу	1.500	—
ништава	40.763	01	Приходи од хартија од вриједности	10.471	05
Плате особљу	—	—	Разни приходи	—	—
Чист добитак: 130.275-89	—	—			
Државни порез 5% 6.513-79	6.513	79			
123.762-10					
Од ове своте иде:					
10% резервном фонду I. и II. кола 6188-11					
III. IV. V. кола 6188-10	12.376	21			
7% тантијема члановима: Управног и Надзорног					
Одбора, директору и чиновницима	8.663	34			
Чист добитак	102.722	55			
Перпера	360.228	34	Перпера	360.228	34

За књиговодство,

Димитрије Богојевић, директор

УПРАВНИ ОДБОР:

Председник,

Вуко Вулетић

Чланови:

Акан Марић, Захарија Гвозденовић, ком. Илија Хајдуковић, Лазар Мијушковић, Марко Врбица, Мирко Мијушковић, Нико Виторовић, ком. Павле Пламенац, Петар Сјасић, за „пензиони фонд“ Живко Драговић, Ристо Појовић, Урош Марић.

На основу чл. 68. и 72. банчних правила, Надзорни Одбор извршио је преглед горњег рачуна „Изравнања“ и „Добитка и Губитка“, упоредио их са главним и споредним књигама и пошто их је нашао исправним, одобрава их.

НАДЗОРНИ ОДБОР:

Председник,

Мило Дожић

Чланови:

Крсто Маргиновић, Марко Гвозденовић, Филип Јерговић.

П. п. бр. 81, 1—1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Свима онима, који су нам приликом смрти наше никад незаборављене

† КАТИЦЕ

позвали своје саучешће било лично, телеграфски, писмено, било полагањем вијенца на одар покојничин, овим путем изјављујемо нашу дубоку и вјечиту благодарност.

Цетиње. Уцвијељена
р. 39, бр. 78, 1,1 породица МИЛЕТИЋ.

БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег непрежаљеног сина, односно супруга и оца

† Филипа Јокова Вујановића

који се пресели у вјечност 17. марта 1913 год., у 47 години свога живота, налазимо за најсветију дужност изјавити нашу најоданију благодарност Њеном Величанству Краљици, Његовом Височанству Књазу Мирку на телеграфским саучешћима, чија висока пажња ублажи наша тужна срца. Доживотна благодарност нека је г. г.: Марку Петровићу; комесару Саву Вулетићу; обласном управитељу Нику Татару; бригадиру Нику Кусовцу; члану великог суда у пензији Ристу Поповићу. — Свештеницима: Филипу Пешићу и Илији Јовићевићу.

Капетанима: Васу Мартиновићу и Луки Поповићу као и свијема нашим знаницима и пријатељима, који нам телеграфично, писмено или усмено у нашој жалости своја саучешћа изјавише.

Истодобно нека је неизмјерна благодарност свом грађанству вароши Ријеке, који у онако великом броју похиташе и милог нам покојника ожалише и до вјечне куће испратише, а наособ остајемо захвални мјестном свештенику Ј. Костићу на чинодјејству и надгробном дирљивом говору.

Још једном нека је свима и свакоме наша доживотна благодарност, који ма којим начином узеше учешћа у нашој превеликој жалости и тиме нашу тугу у многоме ублажише.

Метериз, 26. априла 1913.

Ожалошћени: мајка **Ике**; удова **Милосава**; кћер **Љубица**; синови: **Саво**, **Буро**, **Крцун**, **Јован** и **Петар** са осталом родбином.
р. 198, бр. 76, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

С осјећајима неизмјерног бола због смрти нашег никад непрежаљеног

Командира ПАВЛА И. ПЛАМЕНЦА

погинулог на челу јуришне колоне 18. марта тек. год. на Тарабошу, сматрамо за своју свету дужност изјавити нашу вјечиту захвалност Њиховим Величанствима Краљу Господару и Краљици Милени; Њиховим Краљевским Височанствима: Књазу Престолонашљеднику Данилу, Књагињи Престолонашљедниковици Милице, Књазу Францу Јосифу Батембергу, Књагињи Ани Батемберг, Књазу Мирку, Књагињи Наталији, Књегињицама: Ксенији и Вјери и Књазу Петру на милостивој пажњи указаној нам изјавама саучешћа у овој нашој великој жалости.

Доживотно остајемо захвални грађанству вароши Цетиња, сродницима, пријатељима и познаницима из унутрашњости Црне Горе, из Србије, Босне и Херцеговине, Боке Которске, Далмације, Ческе и Русије, који на глас о смрти милог нам покојника похиташе, да ма којим начином узму учешћа у нашем болу и с нама заједно оплакаше драгог нам покојника.

Цетиње, 22. априла 1913 године.

П. п. бр. 80, 1,1

У име уцвијељене фамилије

Ожалошћени: отац командир **Ићо**; супруга **Госпава**.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег оца

† Гаша Рњова Павићевића

старог стотинаша

који се пресели у вјечност 17. марта ове 1913 године, у 95 години свога живота.

Сматрамо за особиту и најсветију дужност изјавити нашу најпознатију и дубоку благодарност Његовом Краљу. Височанству Књазу Петру, који благоизволи изјавити нам саучешће на пре-стражној линији високога Брдањолта.

Најискреније захваљамо и благодаримо г. г. бригадирима: војводи Ђуру Петровићу и Милутину Вучинићу, који нам саучешћа изјавише.

Искрено захваљујемо г. кап. Јовану Војводићу, који је често болесног нашег оца посјећао.

Срдачно захваљујемо свештенику г. Јовану Дамјановићу, који је опијело над покојником извршио.

Дружевски захваљујемо свим официрима и војницима, који нам саучешћа изјавише на бојном пољу.

Најискреније захваљамо нашој браћи Павковићима — особито Рсојевићима и Вишанима, који су нашега оца својски држали у његовом дугогодишњем и тешком боловању.

Братска хвала свима онима, који на глас смрти похиташе и покојника до вјечне куће испратише.

Брдањолт, 5. априла 1913 год.

синови:

Р. 154, бр. 69, 1,1 поручик **Илија** и **Милован**.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег нигда незаборављеног и непрежаљеног супруга, односно оца, брата, ђевера и стрица

† Ђурице Новичина Брајовића

који 25. јануара принесе свој живот на жртву отаџбини, испутивши јуначки своју племениту душу под ударцима непријатељских куршума при заузећу великог Брдањолта.

Сматрамо за свету дужност овим путем изјавити доживотну благодарност свима, који ма којим путем узеше учешћа у овој нашој превеликој жалости и тим нам у неколико ублажише тугу.

Д.-Град, 25. марта 1913 г.

Ожалошћени: супруга **Јана**; син **Војин**; шћери **Милева** и **Зорка**; брат **Лазар**; братанићи: **Михаило**, **Видо**, **Никола** и **Периша**; снаха **Планица**; братаничине: **Јована**, **Милица** и **Јагода**.
р. 100, бр. 75, 1,1